

POLSKIE TOWARZYSTWO PSYCHOLOGICZNE
ODDZIAŁ KRAKOWSKI
31-056 KRAKÓW, UL. JÓZEFA 19
www.ptp.krakow.pl

BIULETYN MAJ 2008

Redaktor: Anna Bogatyńska – Kucharska

Spis treści:

1. Konferencja „Psycholog kliniczny wobec problemów współczesnej rodziny”.
2. Kilka słów na temat konferencji „Psychologiczne konsekwencje emigracji dla funkcjonowania rodziny” organizowanej z okazji Międzynarodowego Dnia Psychologa.
3. XXXIII Zjazd Naukowy PTP.
4. Działalność Koła Młodych Psychologów.
5. Związek Zawodowy Psychologów.
6. Sprawy członkowskie.
7. Składki.

1. KONFERENCJA „PSYCHOLOG KLINICZNY WOBEC PROBLEMÓW WSPÓŁCZESNEJ RODZINY”.

Oddział Krakowski Polskiego Towarzystwa Psychologicznego oraz Wojewódzki Konsultant ds. Specjalizacji z Psychologii Klinicznej serdecznie zapraszają na konferencję „**Psycholog kliniczny wobec problemów współczesnej rodziny.**”, która odbędzie się 6 czerwca 2008 roku w Krakowie, w budynku Szpitala Uniwersyteckiego przy ul. Skawińskiej 8. Rejestracja na konferencję planowana jest od godziny 9.00. Zakończenie panelu poświęconego aktualnej sytuacji psychologów klinicznych przewidywane jest około godziny 17.00. Szczegółowe informacje oraz ewentualne zmiany dostępne będą na stronie

Oddziału Krakowskiego PTP: **www.ptp.krakow.pl**. W najbliższym czasie na stronie ukaże się karta zgłoszenia. Zgłoszenia prosimy przysyłać mailem do sekretarza ds. członkowskich Magdaleny Niteckiej **magdalena.nitecka@ptp.krakow.pl** lub pocztowo na adres Oddziału Krakowskiego. Opłata konferencyjna wynosi 30 zł, prosimy wpłacać ją na konto Oddziału: **23 1020 2892 0000 5002 0136 9875** Bank PKO BP S.A. Oddział w Krakowie. Zgłoszenia i wpłaty przyjmujemy do dn. 23.05.2008. Prosimy o przyniesienie w dniu konferencji dowodów wpłaty. Serdecznie dziękujemy.

Planowany program konferencji „Psycholog kliniczny wobec problemów współczesnej rodziny”.

9.00 – 9.30 Rejestracja

9.30 – 12.00

1. *Specyfika kulturowa i kontekst życia polskiej rodziny u progu XXI wieku* – prof. dr hab. Halina Grzymała - Moszczyńska
2. *Trudności w relacji pary małżeńskiej w pierwszych fazach związku* – mgr Małgorzata Wolska
3. *Gimnazjum - wyzwaniem dla rodziny z adolescentem* – mgr Ryszard Izdebski
4. *Jak się zmieniają rodzinne marzenia – czy starość musi być utratą* – mgr Agnieszka Turkot, mgr Justyna Nieniewska
5. *Wspomnienie o profesor Zenonemie Płużek* – mgr Elżbieta Stiebał-Huszno

12.00 – 12.30 przerwa na kawę

12.30 – 14.00

6. *Uzależnienie od hazardu a psychospołeczna sytuacja rodziny* – dr Izabela Horodecki

7. *Jeszcze miłość czy już nienawiść – biegły psycholog wobec problemów rodziny rozbitej* –
mgr Małgorzata Kowanetz

8. *Jeszcze nienawiść czy już zgoda – możliwości terapii w sytuacji rozpadu związku* –
mgr Wanda Szaszkiewicz

9. *Komentarz i podsumowanie* – dr n.hum. Elżbieta Leśniak

14.00 – 15.00 przerwa obiadowa

15.00 – 17.00

10. Dyskusja panelowa na temat *sytuacji zawodowej psychologa klinicznego*.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY,

Zarząd Oddziału Krakowskiego PTP

2. KILKA SŁÓW NA TEMAT KONFERENCJI „PSYCHOLOGICZNE KONSEKWENCJE EMIGRACJI DLA FUNKCJONOWANIA RODZINY”.

„Psychologiczne konsekwencje emigracji dla funkcjonowania rodziny. Problemy rodziny rozbitej.” – Małgorzata Kowanetz

W wystąpieniu omówiono problemy rodziny rozbitej z pozycji biegłego sądowego, zajmującego się opiniowaniem na zlecenie sądu w sprawach rodzinnych. Jako biegły zajmujemy się diagnozowaniem rodziny w momencie gdy rodzice, czasem także dziadkowie, toczą walkę w sądzie o opiekę nad dzieckiem lub o kontakty z nim. Należy przy tym zaznaczyć, że do Instytutu Ekspertyz Sądowych trafiają głównie sprawy, gdy konflikt małżeński jest nasilony, sprawy sądowe trwają od wielu lat, a opinia Instytutu jest kolejną, czasami trzecią lub nawet czwartą.

Analiza przypadków, które trafiają do biegłych psychologów wskazuje, że rodzice, z których jedno zdecydowało się na emigrację, w chwili rozstania nie zawsze zdają sobie sprawę z obowiązujących regulacji prawnych, w tym przede wszystkim Konwencji Praw Dziecka. Tymczasem nowa sytuacja polityczna w okresie transformacji ustrojowej, a potem po wejściu Polski do Unii spowodowała konieczność dostosowania się do nowych standardów prawnych w kwestiach dotyczących rodziny i ochrony praw człowieka. Doprowadziło to do ratyfikacji kilku bardzo ważnych europejskich konwencji i paktów.

W czasie prowadzenia walki w sądzie o opiekę nad dzieckiem, połączonej często z roszczeniami materialnymi w sprawach o podział majątku, rodzice często prezentują przedmiotowe traktowanie dziecka, wzajemną agresję, złość, poczucie zranienia, wzajemne oskarżanie się i wnoszenie kolejnych spraw

sądowych, angażowanie rodziny i szerszego otoczenia w sprawę. Rodzice prezentują też często sztywne i mało podatne na korektę, nieprawidłowe postawy wychowawcze, niechęć wobec kontaktów dziecka z drugoplanowym opiekunem oraz opór przed korzystaniem z poradnictwa czy też różnych form terapii psychologicznej. Często w tego typu przypadkach biegły psycholog spotyka się ze strony sądu z oczekiwaniem sformułowania kategorycznych wniosków, dotyczących nie tylko kwestii uregulowania opieki nad dzieckiem, ale również udzielenia bardzo szczegółowych odpowiedzi na pytania dotyczące form i sztywnego określenia sposobu kontaktu z drugoplanowym opiekunem. W przypadku oporu rodzica (-ów) przed zmianą swojego zachowania, mało krytycznej oceny własnego postępowania oraz braku chęci porozumienia się z drugim opiekunem, spełnienie powyższych oczekiwań sądu jest dla biegłych zadaniem znacznie utrudnionym albo wręcz niemożliwym

Kierując się przede wszystkim dobrem dziecka, do czego zobligowany jest biegły psycholog, stajemy często przed poważnym problemem jaką przedstawić we wnioskach opinii propozycję realnego uregulowania sytuacji wychowawczej dziecka. Trudność polega przede wszystkim na tym, że biorąc pod uwagę obiektywne warunki rodziny, czyli zamieszkiwanie w odległych czasem krajach nie ma możliwości zaproponowania spotkań w taki sposób, aby spełniało to oczekiwania i dziecka i drugoplanowego opiekuna. Ponadto, w sytuacji, gdy rodzice dziecka pochodzą z

różnych krajów, a tym samym różnych kultur, obyczajów, pojawiają się często dodatkowe trudności związane z uzgodnieniem postaw wychowawczych i realizacji kontaktów w rodzinnym kraju drugoplanowego opiekuna nie mieszkającego w Polsce. Kolejne utrudnienie to fakt, że mimo umów międzynarodowych wspomnianych wcześniej, nie ma gwarancji pozwalających na egzekwowanie wyroku sądowego ustanawiającego pierwszoplanowego opiekuna w Polsce. Rodzi to obawy odnośnie do propozycji spotkań poza Polską. Obawa ta wiąże się przede wszystkim z tym, aby nie narażać dziecka na traumatyczne przeżycia związane z nagłą i nieoczekiwaną dla niego zmianą miejsca zamieszkania, jeśli drugoplanowy opiekun niezgodnie z wyrokiem sądowym zatrzyma dziecko u siebie. Z reguły w takich sytuacjach dochodzi do okresowego lub trwałego przerwania kontaktów z tym rodzicem, które zajmowało się dzieckiem do tej pory.

W takich sytuacjach obserwujemy takie działania matki lub ojca wobec dziecka, które stanowią formę przemocy emocjonalnej wobec niego w formie uzależniania emocjonalnego dziecka przez opiekunów, manipulowania dzieckiem w kontaktach z drugim opiekunem, manipulowania dzieckiem przed badaniem

psychologicznym lub przesłuchaniem, poprzez określone nastawianie go, zaniebdywania i braku zrozumienia jego potrzeb psychicznych i materialno-bytowych, bezpodstawnego oskarżenia partnera o przemoc fizyczną, psychiczną czy seksualną wobec dziecka, a tym samym włączanie dziecka w sprawy karne jako świadka, izolowania od drugoplanowego opiekuna, które przyjmuje różne formy, opisane przez R.A. Gardnera jako zespół odosobnienia od drugoplanowego opiekuna.

W podsumowaniu tego krótkiego przedstawienia problemów występujących w rodzinach rozbitych można stwierdzić, że w Polsce istnieją duże możliwości udzielenia im pomocy, zarówno ze strony sądu, jak również różnych instytucji, np. ośrodków pomocy społecznej i instytucji z nimi związanych. Funkcjonuje również wiele poradni terapeutycznych i gabinetów psychologicznych, z szeroką ofertą profesjonalnych usług.

Niestety w rodzinach rozbitych, gdy jedno z rodziców przebywa na emigracji największym problemem dla dzieci, nawet w sytuacji gdy konflikt nie jest zbyt nasilony, stanowi utrzymanie stałych, częstych osobistych kontaktów. Jeszcze większe problemy pojawiają się, gdy dochodzi do rozdzielenia rodzeństwa.

„Skutki migracji dla rodzin” – Jolanta Świątek

Migracja staje się częścią naszej społeczno-rodzinnej rzeczywistości, niezależnie od tego, czy spotyka się z naszą akceptacją, czy też nie. Sprzyjają jej bowiem różnorakie czynniki, w tym między innymi: ekonomiczne (bezrobocie, brak perspektyw zawodowych, brak mieszkań, otwieranie się rynków pracy poza granicami kraju, możliwość edukacji, możliwość rozwoju zawodowego); polityczne (zasada swobodnego przepływu osób, polityka imigracyjna zapewniająca równy dostęp do pracy, wykształcenia, opieki zdrowotnej); społeczne (związane ze zjawiskiem globalizacji zmieniającym charakter codziennych ludzkich doświadczeń, większa otwartość na zmiany); kulturowe (dyfuzja kulturowa, przenikanie tradycji, preferencja modelu rodziny nuklearnej).

Bezpośrednimi motywami migracji są: motyw korzyści osobistych (np.: poprawa standardu materialnego, zdobycie pieniędzy na konkretny cel itp.); motyw własnej godności (wyjeżdżają ludzie o wysokim poczuciu tożsamości zawodowej, w celu zawodowego rozwoju, w tym również finansowanego).

Migracja skutkuje kosztami i korzyściami, zarówno dla osoby migrującej, jak i jej rodziny. Te koszty i korzyści zależą od fazy rozwoju rodziny, jak i od tego, kto z rodziny wyjeżdża (matka, ojciec, dorosłe dziecko, dziadek, babcia) i czy jest to migracja sezonowa, czy długookresowa.

Migracja sezonowa mniej destabilizuje rodzinę, a korzyści z niej płynące, takie jak poprawa standardu materialnego rodziny, jej prestiżu społecznego, możliwość realizacji planów, kształtowania aspiracji, mogą wpłynąć na poprawę kondycji rodziny. Migracja długookresowa przynosi więcej negatywnych skutków rodzinie, niż korzyści, a najwięcej rodzinom z dziećmi od wieku wczesno-przedszkolnego, aż do późnej ich adolescencji. Nieobecność rodziców w codziennym życiu rodziny, lub jednego z nich, zakłóca realizację jej funkcji: a) opiekuńczej i wychowawczej (co skutkuje konfliktem wartości – materii i bliskości), nieobecność rodziców przyczynia się do zaburzeń rozwoju psychospołecznego u dzieci, co może manifestować się trudnościami szkolnymi, zaburzeniami zachowania, kryzysami poczucia wartości, trudnościami w identyfikacji psychoseksualnej, brakiem

przynależności, a także prowadzić do prób suicydalnych, b) socjalizacyjnej – wywołuje kryzys ojcostwa i macierzyństwa (może skutkować rozpadem rodziny, alienacją wobec rodziny pierwotnie założonej, sprowadzeniem osoby ojca lub matki wyłącznie do pełnienia roli zarobkowej itd). Powoduje również nadmierne obciążenie obowiązkami jednego z partnerów, co zaburza strukturę rodziny (przesunięcie ról), życie poza strukturą rodziny zwiększa poczucie wolności, co skutkuje spadkiem odpowiedzialności za swoje działanie.

Migracja wywiera wpływ na zmianę wartości np. preferencję związków nieformalnych, konkubinatów, singlowskiego stylu życia. W rodzinach z dziećmi dorosłymi, gdy one migrują, wzrasta poczucie samotności rodziców, silne przeżywanie syndromu „pustego gniazda”, brak ciągłości faz życia. Natomiast, gdy migrują rodzice dorosłych dzieci, wyręczając ich z zadań zapewnienia bytu materialnego nowo założonej rodziny, utrudniają im osiągnięcie pełnej dojrzałości i odpowiedzialności za swoje działania.

Można postawić tezę, że migracja jest nieuniknionym zjawiskiem w życiu

społecznym. Jeśli potraktujemy to zjawisko jako sytuację trudną, z którą rodzina może sobie poradzić, tak jak z innymi sytuacjami, jak np. chorobą w rodzinie, niepełnosprawnością jednego z jej członków itd. skierujemy nasze poznanie, nie na negację zjawiska, a na głębsze zrozumienie problemu i uruchomienie, wypracowanie efektywnych metod radzenia sobie z sytuacją migracji, lub też bardziej świadomych decyzji. Nie dojrzelibyśmy jeszcze jako społeczeństwo - przemiany są szybsze, niż nasz sposób efektywnego reagowania na nie. Myślę, że sposób radzenia sobie z nowymi sytuacjami trudnymi jest miarą naszej dojrzałości jako społeczeństwa, ale i indywidualnych jednostek. Poznając zjawisko migracji, zagrożenia jakie ono za sobą niesie, obok niezaprzeczalnych korzyści, możemy im przeciwdziałać i ograniczać ich skutki. Człowiek świadomy jest mocniejszy.

Aby zobrazować moją tezę, posłużę się cytatem z Pamiętnika Maga, Pulo Coelho: „Statek jest bezpieczny, kiedy stoi w porcie, lecz nie po to buduje się statki”.

„Psychologiczne konsekwencje emigracji dla funkcjonowania rodziny.” – Maria Turcza

Przygotowując się do wystąpienia przed szanownym gronem koleżanek i kolegów dotarłam do danych GUS na temat emigracji, cytuję za GUS- **aktualnie w rozłące pozostaje ok. 600 tys. par.** Warto zaznaczyć, że **60% z tych osób to ludzie młodzi**, w pełni aktywni. Aktualne badania naukowe w temacie naszego spotkania są bardzo nieliczne. Jedno z nich to opracowanie Krystiana Wojaczka z Uniwersytetu Opolskiego traktujące o zaburzeniach więzi małżeńskiej, która jest udziałem par przeżywających rozstanie. Podstawowa teza tej pracy to stwierdzenie, że istniejąca między małżonkami więź tworzy środowisko, w którym można zabezpieczyć podstawowe potrzeby emocjonalne dzieci, jej zaburzenie skutkuje frustracją potrzeb osób zależnych od rodziców. Moje doświadczenie zawodowe potwierdza tę tezę.

Swoje wystąpienie rozumiem jako głos psychologa - praktyka zajmującego się systemową terapią rodzin, a także szeroko rozumianą pomocą psychologiczną kierowaną do adolescentów w Poradni Psychologiczno Pedagogicznej nr1 w Krakowie. Podobnie jak autorki poprzednich

referatów dostrzegam narastanie zjawiska opuszczania rodzin przez ojców, ale i przez matki.

Dla zilustrowania zarysowujących się tendencji w odniesieniu do skutków opuszczania rodzin przez jedno z rodziców wybrałam dwa przypadki z ostatnich miesięcy pracy w Poradni (wszystkie dane personalne są oczywiście zmienione).

Pierwszy z nich opisuje konsekwencje jakie dla rodziny miało prowadzenie przez ojca za granicą dobrze prosperującej firmy usługowej. W efekcie podziału zadań w tej rodzinie matka, mimo wyższego wykształcenia, zajmowała się wychowywaniem dwójki dzieci, ojciec zapewniał ponadprzeciętny standard życia. Powodem zgłoszenia do Poradni były problemy wychowawcze z synem, wówczas uczniem gimnazjum, który przejawiał zachowania buntownicze wobec nauczycieli. Postępowanie psychologiczne ujawniło głęboki rozdźwięk między rodzicami na tle „podwójnego życia” męża. Systemowa diagnoza to hipoteza o uwikłaniu dorastającego syna w rozwiązanie problemu obecności ojca w rodzinie oraz próby wywierania wpływu na podjęcie decyzji co do dalszych losów rodziny. Ceną, którą płacił za próbę pomocy jednocześnie matce i ojcu

było nie radzenie sobie z agresywnymi popędami, bunt wobec autorytetów. Relacje w tej rodzinie to skomplikowany splót wzajemnych, silnych uczuć i zobowiązań lojalnościowych, dla których centralną osobą był „nieobecny ojciec” i jego druga kobieta. Mimo proponowanej terapii, rodzina nie skorzystała z takiej możliwości, głosem matki podejmując decyzję o akceptowaniu istniejącego stanu rzeczy- „w imię dobra dzieci”.

Kontakt a Poradnię został przerwany na 4 lata. Druga odsłona tej sprawy rozegrała się w ostatnich tygodniach. Matka i syn zgłosili się do psychologa w sytuacji dramatycznego spiętrzenia problemów, które spowodowało zerwanie więzi z ojcem, osłabienie kontaktu z matką, zagrożenie całkowitym wyprowadzeniem się z domu (co w rzeczywistości oznaczało szereg niekorzystnych konsekwencji związanych z porzuceniem studiów). Podjęta interwencja tylko częściowo uporządkowała sytuację. Psychologiczne straty poniesione przez tę rodzinę to przede wszystkim: zaburzony proces separacji-indywiduacji syna; potencjalnie zaburzony proces budowania własnej tożsamości na drodze identyfikacji z rolą mężczyzny, co najdobitniej ilustrują słowa Janka: „ojciec zbudował mój świat wartości, a potem go zburzył - teraz nie wierzę już w nic” , „Ojciec tak bardzo mi imponował ... , ale nie mogłem mu wybaczyć totalnego braku szacunku dla mamy, że próbował i mnie tego uczyć- że ona jest nic nie warta- to prymitywne”; trudności w relacjach z kobietami, problemy emocjonalne matki.

Kończąc spotkanie matka zapytała mnie „Czy my mamy jeszcze szansę na normalne życie?”. Miałam dużą trudność z odpowiedzią. Zadaję to pytanie państwu. Coraz częściej spotykamy się z takimi wyzwaniem: małżonkowie w separacji narażeni na ryzykowne zachowania seksualne, zdrady, tęskniące dzieci, zbuntowane nastolatki manipulujące stawianymi niekonsekwentnie granicami i duże pieniądze za cenę utraty poczucia bliskości i wsparcia dawanego przez rodzinę.

Aby nie popadać w zbyt dramatyczny ton, przytoczę w dużym skrócie inną sytuację.

Również ojciec dwójki dzieci- zawodowy kierowca, od dwóch lat zarabia w Londynie. Żona, zapytana jak spostrzega życie rodzinne zmienione jego nieobecnością z pełnym przekonaniem chwali sobie istniejący stan rzeczy. W jej opinii życie zostało „uporządkowane”, gdy mąż przyjeżdża jest najważniejszy, to rodzaj święta, podczas

którego wszyscy korzystają. Syn idzie z tatą do kina, córka na basen – gdy pracował jako kierowca na długich trasach dom traktował jak miejsce gdzie się śpi albo ogląda tv, dzieci wychowywały się bez niego. Teraz, przy pomocy Skype, rozmawiają więcej ze sobą niż wtedy, gdy mąż siedział obok. Żona słyszy rady, pytania jak się czuje?, a nawet, o czym mówi z widocznym zadowoleniem, „powiedział, że tęskni, przesyła całusy, może nawet usłyszę, że kocha” z uśmiechem opowiada „samotna” kobieta. To „druga strona medalu”, rodzina zyskuje umiejętność i zdaje sobie sprawę z potrzeby wyrażania uczuć. Istnieje szansa, że rozłąka, paradoksalnie, zbliży małżonków.

Na zakończenie chciałabym krótko zasygnalizować problemy jakie stwarza psychologowi praca z rodziną lub nastolatkiem, którego rodzice przebywają za granicą.

1. Sprawy formalne, potrzebna zgoda na badania (podpis babci lub krewnego to za mało);
2. Praca w przeniesieniu, ale.. gdzie kierować uczucia dziecka? Dzieci zazwyczaj bronią rodziców, usprawiedliwiają ich decyzje, często nieprzemyślane, chaotyczne, zmienne, (w rozmowach odpowiedź „nie wiem” jest dyżurna - często dzieci nie wiedzą na jak długo rodzic wyjechał?, czy przyjedzie w odwiedziny i kiedy?);
3. **Mimo ponoszenia psychologicznych konsekwencji frustracji ważnych potrzeb nie są w stanie, na tym etapie rozwoju, zdeprecjonować osób znaczących.**

Dzieci nie są w stanie wymagać od rodzica wzięcia odpowiedzialności za zamieszanie uczuciowe, jakie jest ich udziałem. To nie jest wiek, w którym za wglądem intelektualnym wyrażanym słowami: „tęsknię, brakuje mi rozmowy, obecności, podzielenia się trudnościami, cierpię, bo widzę, że mamie tego też brakuje, nie mówię jej o trudnościach bo ma dość swoich spraw, zazdroszczę kolegom, że ma tatę na co dzień”, idzie wgląd emocjonalny w przyczyny objawów nerwicowych.

W konsekwencji :

4. Nauczyciele, ale i psycholodzy, są obiektami przeniesienia, którego treścią, w wypadku wypartej agresji wobec dorosłych, stają się agresywne lub bierno-agresywne zachowania. Dzieci stają się nieposłuszne, odmawiają współpracy, przejawiają „syndrom utraty autorytetu”;

5. Osamotniony rodzic jest nadmiernie obciążony odpowiedzialnością za decyzje, począwszy od tych codziennych, typu: czy pozwolić pójść na dyskotekę, po te ważne i najważniejsze - czy nie - z takimi oczekiwaniami i problemami zwraca się do psychologa. Bez kontaktu z drugą stroną ich rozwiązanie jest niemożliwe.

6. Wspólnym dla psychologów i nauczycieli staje się problem braku współpracy – wobec nadmiernego obciążenia obserwuję postawy: ODDANIA DO NAPRAWY DZIECKA SPRAWIAJĄCEGO TRUDNOŚCI, rodzic

„Powrót taty” - wersja współczesna – Alicja Zaremba

Inspiracją do spojrzenia na zagadnienie psychologicznych konsekwencji emigracji dla funkcjonowania rodziny przez pryzmat cytatu z wiersza A. Mickiewicza [„(...)Tato nie wraca; ranki i wieczory; We łzach go czekam i trwodzę; Rozlały rzeki, pełne zwierza bory; I pełno zbójców na drodze(...)”] był przypadek 6-letniej pacjentki KOT, której ojciec po 1,5-letnim pobycie w Anglii wrócił do domu.

Na tym tle pojawia się pytanie natury ogólniejszej: co czyha obecnie na wracającego po dłuższej nieobecności w domu rodzica?

Praca za granicą oznacza zawsze krótszą lub dłuższą rozłąkę. W sytuacji dłużej trwającej nieobecności jednego z rodziców, tworzy się nowa jakość w rodzinie. Zmiana jednego elementu układu rodzinnego wymusza zmiany w całym systemie a sposób realizowania ról rodzicielskich „na odległość” jest inny, niż wtedy, gdy rodzice byli razem.

Im dłużej trwa rozłąka, tym mocniej utrwała się w rodzinie nowa struktura, nowe strategie realizowania zadań i rozwiązywanie problemów, tworzy się odmienny system ról itp. W takim układzie tak długo wyczekiwany „powrót taty...” staje się kolejną ingerencją w system rodzinny, wymuszającą kolejne zmiany, co może się okazać trudne dla wszystkich członków rodziny (przypadek pacjentki KOT i jej rodziców).

Z wielu powodów nie da się „wejść” w rolę rodzicielską taką, jak się ją realizowało przed wyjazdem, następuje zderzenie obrazu idealnego z obrazem realnym (co do osoby, bycia razem, wzajemnych oczekiwań).

To, jak rodzina się odnajdzie w tej nowej sytuacji po „powrocie taty” i jak sobie poradzi

broni się przed zrozumieniem swojego wkładu w genezę zaburzeń dziecka, „nie zmienię tego, muszę zarabiać” (tutaj jawi się miejsce na wskazanie odpowiedzialności politycznej za omawiane zjawisko).

Zdaję sobie sprawę, że omawiane problemy to wierzchołek góry lodowej, chciałabym aby przyczyniły się do refleksji nad problemem zwiększonej migracji Polaków oraz losem „eurosierot”.

z „czyhającymi zbójcami” i „dzikim zwierzem” zależy od wielu czynników, wśród których najważniejsze są tzw. zasoby własne rodziny: umiejętność porozumiewania się, radzenie sobie w sytuacjach trudnych, wcześniejsze wspólne doświadczenia etc.

Nie bez znaczenia jest też czas trwania rozłąki i to czy wyjazd okazał się sukcesem czy nie. To ważny element w kontekście kreowanego przez media i opinię publiczną pewnego „mitu emigracyjnego”, że wyjazd musi zakończyć się sukcesem i idącego w ślad za tym magicznego myślenia, że zagranica rozwiąże wszystkie życiowe problemy.

Gdy rekonstrukcja rodziny po powrocie jednego z rodziców z emigracji napotyka na trudności, pojawiają się mechanizmy ucieczkowe: brak rozmowy, odkładanie rozwiązania problemu na później, myśl o wyjeździe, czy wreszcie ucieczka dosłowna – wyprowadzenie się z domu bądź ponowny wyjazd za granicę.

Po 1989r. do Polski wraca od 1,5 do 4,5 tys. osób rocznie. Teraz, po fali wyjazdów jaka nastąpiła po wejściu Polski do Unii Europejskiej, może nastąpić fala powrotów. Prasa donosi, że coraz więcej polskich emigrantów planuje powrót do kraju w najbliższym czasie (tak wynika z ankiety Interaktywnego Instytutu Badań Rynkowych). Wiele rodzin zapewne poradzi sobie z nowymi wyzwaniem własnymi siłami ale będą i takie, które będą potrzebowały wsparcia psychologicznego w różnej formie – konsultacji, psychoedukacji, terapii indywidualnej czy rodzinnej, bo czasem łatwiej jest wyjechać, niż wrócić....

3. XXXIII ZJAZD NAUKOWY POLSKIEGO TOWARZYSTWA PSYCHOLOGICZNEGO.

Szanowne Koleżanki i Koledzy!

Mamy zaszczyt przypomnieć, że w dniach 25-27 września 2008 roku w Poznaniu odbędzie się XXXIII Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa pod hasłem „**żyć godnie...**”. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie <http://xxxiiizjazdnaukowyptp.amu.edu.pl>

Zarząd Oddziału Krakowskiego PTP

4. DZIAŁALNOŚĆ KOŁA MŁODYCH PSYCHOLOGÓW.

W bieżącym roku Koło Młodych Psychologów organizuje cykl warsztatów poświęconych różnym problemom. Cykl ten został zapoczątkowany styczniowym warsztatem poświęconym dylematom etycznym spotykanym w zawodzie psychologa. Szkolenie przeprowadziły Anna Bogatyńska – Kucharska i Anna Turczyńska. Uczestniczyli w nim członkowie Koła Młodych Psychologów oraz Zarządu Oddziału Krakowskiego. Warsztat zwracał uwagę na strukturę wybranych kodeksów etycznych innych europejskich i amerykańskich towarzystw psychologicznych, odwoływał się do podstawowych zasad etycznych, na których opierają się prezentowane kodeksy. Pod koniec miała miejsce dyskusja w oparciu o kazusy etyczne, której celem była analiza niejednoznacznej etycznie sytuacji w oparciu o przedstawione normy. Podstawowym celem warsztatu była próba wskazania możliwego schematu rozwiązywania dylematów etycznych.

Kolejnym z serii warsztat miał miejsce w lutym, prowadziła go Marlena Zamojska. Poświęcony był sztuce autoprezentacji oraz kwestii przygotowania się do wystąpień publicznych. Podobnie jak poprzedni opierał się na grupowej pracy uczestników, angażujących się w proponowane zadania. Przedstawiono techniki skutecznego

zapamiętywania i przygotowywania wystąpień.

W kwietniu odbył się warsztat prowadzony przez p. Jadwigę Piątek, pracownika krakowskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, poświęcony specyfice interwencji kryzysowej. Zaprezentowane zostały podstawowe zasady i techniki pracy w interwencji kryzysowej, zilustrowane interesującymi przykładami z praktyki zawodowej. Wskazano także na różnice w technikach pomiędzy pomocą psychologiczną o charakterze interwencji kryzysowej a psychoterapią. Warsztat cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem.

W maju planujemy szkolenie poświęcone Assessment/Development Centre – Idea i Możliwości oraz Zagrożenia, które poprowadzi kol. Anna Grabowska, asesor z kilkuletnim stażem.

Bardzo dziękujemy wszystkim prowadzącym za poświęcony czas oraz duże zaangażowanie. Mamy nadzieję, że podobne formy współpracy pomiędzy psychologami z różnym stażem zawodowym uda nam się pomyślnie rozwijać w przyszłości. Chętnych do podzielenia się swoją wiedzą oraz umiejętnościami zapraszamy do kontaktu z Kołem Młodych Psychologów, adres mailowy: **kmp@ptp.krakow.pl** lub osobiście podczas zebrań Koła. Informacje na stronie Oddziału Krakowskiego PTP **www.ptp.krakow.pl** .

Koło Młodych Psychologów

5. ZWIĄZEK ZAWODOWY PSYCHOLOGÓW.

Szanowne Koleżanki i Koledzy!

Pragniemy poinformować, że w dniu 28.02.2008r. Sąd rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego – rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej

zarejestrował Związek Zawodowy Psychologów w Krakowie (nr KRS 00003000031).

W najbliższym czasie na naszej stronie internetowej **www.ptp.krakow.pl** ukaże się informacja na ten temat, tekst statutu oraz deklaracja członkowska. Zainteresowanych

prosimy o kontakt z Zarządem Związku Zawodowego Psychologów w Krakowie

mailem: **komitet_psychologow@op.pl** .

Zarząd Oddziału Krakowskiego PTP

6. SPRAWY CZŁONKOWSKIE

Szanowne Koleżanki i Koledzy!

W celu zminimalizowania kosztów oraz poprawy komunikacji z Członkami Oddziału, tworzymy listę mailingową. W jej ramach wysyłane są biuletyny, jak również informacje o nowościach zamieszczanych na stronie internetowej Oddziału Krakowskiego PTP **www.ptp.krakow.pl**

W związku z powyższym prosimy o przesłanie adresu email do sekretarza ds. członkowskich Magdaleny Niteckiej: **magdalena.nitecka@ptp.krakow.pl** z tematem: "Wyrażam zgodę na wpisanie na listę

mailingową". Jednocześnie pragniemy serdecznie podziękować wszystkim osobom, które zdążyły już przesłać emaile i wyrazić zgodę na wpisanie na listę mailingową. Przypominamy także o aktualizacji adresów email oraz pocztowych. Informacje o zmianie adresu można przysyłać mailem na adres: **magdalena.nitecka@ptp.krakow.pl** lub pocztą na adres Zarządu Oddziału Krakowskiego PTP, ul. Józefa 19, 31-056 Kraków.

Zarząd Oddziału Krakowskiego

7. SKŁADKI

Szanowne Koleżanki i Koledzy!

W wyniku aktualizacji danych dotyczących wpłacania składek okazało się, że wielu spośród członków Oddziału Krakowskiego nie uiszcza regularnie opłat członkowskich. Serdecznie prosimy o uregulowanie zaległości. Przypominamy także, że jej nieuregulowanie przez okres 4 lat może skutkować skreśleniem z listy członków Oddziału Krakowskiego PTP. Dla ułatwienia każdemu z Państwa w załączeniu (karteczka w kopercie z

biuletynem) przesyłamy imienną informację o okresie zaległych składek. Podajemy stan na 31.12.2007r. Dziękujemy także osobom, które już uiszczyły zaległości.

Aktualna składka wynosi 80zł. Można ją wpłacać osobiście podczas spotkań Zarządu Oddziału Krakowskiego PTP lub na konto Oddziału o numerze:

23 1020 2892 0000 5002 0136 9875

Zarząd Oddziału Krakowskiego